

Meløy Økonomisenter AS
Havneveien 6
8150 ØRNES

VÅR REFERANSE
21/4743

DERES REFERANSE

DATO
20.12.2021

Tilsynsrapport - vedtak

Finanstilsynet viser til tilsyn avholdt i perioden 20. - 28. mai 2021. Tilsynet ble gjennomført via videosamtaler som følge av koronasituasjonen. Finanstilsynet oversendte foreløpig tilsynsrapport - varsel datert 25. oktober 2021 med frist 25. november 2021 til å komme med eventuelle kommentarer, uten at slike er mottatt.

Tilsynet omfattet regnskapsførervirksomheten som drives i Meløy Økonomisenter AS, org. nr. 947 226 010, og de fem autoriserte regnskapsførerne i selskapet.

Selskapet hadde på tilsynstidspunktet 307 regnskapsføreroppdrag. Omsetningen i 2019 var på ca. kr 12,1 mill. Det er 12 ansatte i regnskapsførerselskapet som utgjør 12 årsverk.

Bakgrunnen for tilsynet er en innrapportering Finanstilsynet har mottatt fra Skatteetaten etter bokettersyn etaten har gjennomført hos flere av regnskapsførerselskapets oppdragsgivere.

I tillegg til at innrapporteringen fra Skatteetaten ble gjennomgått, var formålet med tilsynet å kontrollere om regnskapsførervirksomheten drives i samsvar med de kravene som gjelder for virksomheten, herunder om oppdragene gjennomføres i samsvar med god regnskapsføringsskikk. Ved kontroll av utvalgte enkeltoppdrag kontrolleres det arbeidet som utføres i forhold til regnskapsloven, bokføringsloven og annen relevant lovgivning. Autoriserte regnskapsførere er underlagt hvitvaskingslovgivningen, tilsynet dekket derfor også regnskapsførers oppfyllelse av pliktene etter dette lovverket.

Alle regnskapsførerselskap er underlagt forskrift om risikostyring og internkontroll. Finanstilsynets tilsyn dekket derfor om det er gjort en risikovurdering som er tilpasset den konkrete virksomheten, at risikoene er håndtert på en forsvarlig måte og at rapportering har skjedd i samsvar med forskriftens krav. Dersom regnskapsførerselskaper gjør en forsvarlig vurdering av de ulike risikoene i virksomheten og følger opp disse, vil det bidra til å sikre en hensiktsmessig og betryggende virksomhet.

Det vises også til finanstilsynsloven § 3 som fastslår at Finanstilsynet skal se til at de institusjoner det fører tilsyn med virker på en hensiktsmessig og betryggende måte i samsvar med lov og bestemmelser gitt i medhold av lov samt med den hensikt som ligger til grunn for institusjonens opprettelse, dens formål og vedtekter.

Pliktbrudd Finanstilsynet avdekket i regnskapsførerselskapet er omtalt i punkt 2. Pliktbrudd som er avdekket i oppdragsutførelsen er omtalt i punkt 3.

Tilsynet avdekket flere mangler i regnskapsførerselskapets etterlevelse av hvitvaskingsregelverket. På grunnlag av de forhold som ble avdekket under tilsynet og som er omtalt i foreløpig tilsynsrapport, har Finanstilsynet truffet vedtak om å ilegge regnskapsførerselskapet et overtredelsesgebyr for manglende etterlevelse av hvitvaskingsregelverket.

Begrunnelsen for vedtaket fremkommer av punkt 2.1 og 5.

1. Innrapportering fra Skatteetaten

Finanstilsynet mottok 31. januar 2020 en innrapportering fra Skatteetaten i forbindelse med bokettersyn hos flere av regnskapsførerselskapets oppdragsgivere, hvor det har blitt avdekket forhold vedrørende regnskapsføringen som etter Skattekontorets vurdering er kritikkverdige. De mest alvorlige feilene er avdekket i to av oppdragene, men det er også oppdaget mindre mangler i de to andre kontrollerte oppdragene. Selskapene som er kontrollert har hatt ulike oppdragsansvarlige regnskapsførere. Finanstilsynet viser til foreløpig tilsynsrapport hvor manglene er nærmere beskrevet, men kortfattet vedrører disse bl.a. manglende bruk av skattetrekkskonto hos oppdragsgiver, manglende innberetning av leieinntekter og privat bruk av bil og at regnskapsførerselskapet har ført kostnader med skattemessig fradrag som Skatteetaten har vurdert til å være private.

Regnskapsførerselskapet har i brev til Finanstilsynet 27. mai 2021 redegjort for de forholdene Skatteetaten mener er kritikkverdige. Det fremkommer av redegjørelsen at flere av de forholdene som Skatteetaten har anført i ettertid er henlagt etter korrespondanse mellom skatteyter og regnskapsførerselskapet og Skatteetaten, mens for enkelte andre forhold er det gjort mindre endringer i skatteoppgjøret uten at skatteyter har blitt ilagt tilleggsskatt. Det er også anført i tilsvaret at det forhold at offentlige oppgaver ikke har blitt innsendt rettidig skyldes at oppdragsgiver har levert inn bilag og annet regnskapsmateriale for sent til regnskapsførerselskapet, med den følge at regnskapsførerselskapet ikke har kunnet sende inn oppgavene innen gjeldende tidsfrister.

Finanstilsynet tar regnskapsførerselskapets redegjørelse til etterretning, herunder at tre av sakene enten er henlagt eller avsluttet fra Skattekontorets side. Finanstilsynet finner allikevel å stille spørsmål ved om regnskapsførerselskapet ved oppdragsutførelsen for de kontrollerte selskapene har vært tilstrekkelig aktpågivende. Finanstilsynet viser til regnskapsførerloven § 2 andre ledd, jf. GRFS punkt 5.8.2.1, hvor det blant annet fremgår at regnskapsfører skal påse at dokumentasjonen (bilag/bokføringsgrunnlag) viser de bokførte opplysningenes berettigelse. Ved mangelfull dokumentasjon skal regnskapsfører innhente eller utarbeide ytterligere dokumentasjon for å underbygge bokførte opplysninger. Regnskapsfører skal også ta stilling til skatte- og avgiftsmessig behandling, og eventuelle uoverensstemmelser med oppdragsgiver skal avklares.

2. Finanstilsynets kontroll - Forhold i regnskapsførerselskapet

2.1 Etterlevelse av hvitvaskingsregelverket

Oppsummerende vurdering av regnskapsførerselskapets etterlevelse av hvitvaskingsregelverket følger i punkt 5.

2.1.1 Rutine for å forebygge og avdekke hvitvasking og terrorfinansiering

Autoriserte regnskapsførere har en viktig rolle i bekjempelsen av hvitvasking og terrorfinansiering, blant annet på grunn av innsikt i sine kunders økonomiske transaksjoner.

Det ble under tilsynet fremlagt et dokument med overskriften «*Rutine for å forebygge og avdekke hvitvasking og terrorfinansiering*». Dokumentet er basert på malen i KS-Komplett fra Regnskap Norge, versjon fra februar 2020. Dokumentet er ikke datert. Daglig leder opplyste under tilsynet at rutinen ikke var behandlet i selskapets styre. Det følger av hvitvaskingslovens § 8 (4) at rutinen skal være fastsatt på øverste nivå hos den rapporteringspliktige. Dette gjelder for alle selskaper, også der styreleder/daglig leder utgjør enestyre, noe som er tilfelle i Meløy Økonomisenter AS. Rutinen ble gjennomgått med de ansatte 23. november 2020, og alle ansatte har skrevet under på et møtereferat at de har deltatt på gjennomgangen.

Det ble under tilsynet også oversendt kopi av en tilsvarende rutine basert på mal fra KS-Komplett, versjon 2019. Heller ikke dette dokumentet var datert, men Finanstilsynet legger til grunn at dokumentet var tatt i bruk i 2019. I 2014 var det også foretatt en gjennomgang av hvitvaskingsregelverket med de ansatte, uten at det var utarbeidet noen egen rutine for etterlevelse av hvitvaskingsregelverket. På dette tidspunktet forelå kun hvitvaskingsloven som grunnlag for gjennomgangen. Daglig leder opplyste at heller ikke rutinen fra 2019 var behandlet i selskapets styre.

Finanstilsynet anser manglende rutine frem til 2019 og mangelfull styrebehandling av rutinene fra 2019 og 2020 som et brudd på regnskapsførerselskapets plikter etter hvitvaskingsloven § 8.

2.1.2 Virksomhetsinnrettet risikovurdering

Etter hvitvaskingsloven § 7 skal regnskapsfører identifisere og vurdere risikoen for hvitvasking og terrorfinansiering knyttet til virksomheten. Formålet med risikovurderingen er at rapporteringspliktige skal ha kunnskap om hvilke trusler egen virksomhet er utsatt for og hvilke sårbarheter (iboende risiko) egen virksomhet har. Ved risikovurderingen skal det blant annet tas i betraktning egen virksomhet, herunder særlig art og omfang, tjenester og kundeforhold, type kunder og kundegrupper samt geografiske forhold. Risikovurderingen skal tilpasses virksomhetens omfang, dokumenteres og holdes oppdatert.

Den virksomhetsinnrettede risikovurderingen er et sentralt element i regnskapsførervirksomhetens styrings- og kontrollstruktur, og danner grunnlaget for regnskapsførers arbeid mot hvitvasking og terrorfinansiering. Risikovurderingen skal danne grunnlaget for rutiner, som igjen skal sikre at virksomheten håndterer identifiserte risikoer og oppfyller øvrige plikter etter hvitvaskingslovgivningen. Det er gjennom risikovurderingen at behovet for tiltak som kan redusere risikoen for å bli utnyttet i hvitvasking eller terrorfinansiering synliggjøres.

Det må fremgå av risikovurderingen at regnskapsfører har identifisert hvilke eksterne forhold (trusler mot virksomheten) og interne forhold (sårbarheter ved virksomheten) som påvirker risikoen for at selskapet kan bli brukt som ledd i hvitvasking eller terrorfinansiering. Fordi de eksterne og interne forholdene er bestemmende for selskapets risiko for å bli brukt som ledd i hvitvasking og terrorfinansiering, må risikovurderingen inneholde en samlet vurdering av hvordan eksterne og interne forhold påvirker hverandre (risikoen).

Regnskapsfører må forstå hvordan selskapets ulike tjenester kan brukes av oppdragsgivere som ønsker å hvitvaske eller finansiere terror. Dersom regnskapsfører har oppdragsgivere som driver virksomhet i bransjer med økt risiko for hvitvasking, må risikovurderingen reflektere hvorfor de enkelte bransjer er utsatt for økt risiko for hvitvasking, samt hvilke indikasjoner på hvitvasking eller terrorfinansiering som er knyttet til de enkelte bransjer. Videre må risikovurderingen inkludere

spørsmålet om hvilke interne forhold som påvirker risikoen for at selskapet kan bli brukt som ledd i hvitvasking og terrorfinansiering.

Det er regnskapsførerselskapets *eget* risikobilde som skal kartlegges. Selv om det tas utgangspunkt i en mal for risikovurdering som er utarbeidet av tredjeparter, må slike maler tilpasses den enkelte virksomhet. En konkret tilpasning innebærer at risikovurderingen vil variere i omfang og kompleksitet, avhengig av regnskapsførerselskapets størrelse, tjenestespekter, kundemasse, internasjonale tilknytning m.m.

Den virksomhetsinnrettede risikovurderingen i Meløy Økonomisenter AS er foretatt ut fra de lovbestemte kriteriene, det vil si at risikoen for hvitvasking og terrorfinansiering er vurdert i forhold til:

- Egen virksomhet, herunder særlig virksomhetens art og omfang
- Virksomhetens produkter, tjenester og kundeforhold
- Type kunde og kundegrupper
- Geografiske forhold

I dokumentet gis det beskrivelser av selskapet og dets virksomhet på disse fire områdene, men risikovurderingene er ikke begrunnet ut over at det er angitt at porteføljen består av små kunder med kjente relasjoner til disse, og at kunder med kontantbasert virksomhet i hovedsak mottar betaling via bankkort.

Finanstilsynet har den 3. juni 2021 mottatt en oppdatering av rutinen, hvor det er gitt noe mer utfyllende opplysninger om risikobildet knyttet til de forskjellige type tjenester som leveres. Det som er mottatt er følgende:

Type tjeneste	Risiko	Begrunnelse risikoklassifisering
Bokføringsoppdrag	Lav	Lite import/eksport.
Faktureringsoppdrag	Lav	Lite omfang.
Lønnsoppdrag	Lav	Kjente kunder.
Betalingsoppdrag	Middels	Risiko vedrørende overføringer til utlandet.
Årsoppgjørsoppdrag	Lav	Kjente kunder.
Rådgivningsoppdrag	Lav	De fleste rådgivningsoppdrag er på vegne av eksisterende kunder. Kjente.

Det er ikke foretatt noen risikovurdering av de interne forhold i regnskapsførerselskapet utover enkelte stikkordsmessige opplysninger som er gitt i kolonnen «*Status*», blant annet faglig høy kompetanse hos de ansatte og kjente relasjoner mellom ansatte og kunder. Det fremkommer heller ikke av rutinen hvilke vurderinger regnskapsførerselskapet har gjort av sannsynligheter for at oppdragsgivere er involvert i terrorfinansiering.

Finanstilsynet konstaterer at det ved gjennomgang av listen over regnskapsførerselskapets oppdragsgivere fremkommer at flere av oppdragsgiverne driver virksomhet i bransjer som anses som høyrisikobransjer. Det vises til nasjonal risikovurdering 2020 og Finanstilsynets rundskriv 15/2019.

Finanstilsynet mener det skulle vært gitt en mer utfyllende beskrivelse av hvilke aktuelle risikoer som kunne være relevant for selskapets virksomhet, og at det skulle vært gitt en nærmere begrunnelse for valgt risikovurdering innenfor den enkelte kundegruppe. For Meløy Økonomisenter

AS legger Finanstilsynet til grunn at en slik vurdering er særlig viktig for bransjene fiskeri, bygg/anlegg, restaurant/uteliv, utleie av arbeidskraft, transport og dagligvare/kiosk.

Den virksomhetsinnrettede risikovurderingen skal etter rutinen oppsummeres i en vurdering av regnskapsførerselskapets evne til å avdekke hvitvaskingstilfeller med grunnlag i:

- Selskapets kunnskap om og arbeidsrutiner relatert til hvitvaskingsregelverket.
- Faglig kompetanse.
- Arbeidsrutiner inklusive kvalitetssikring.
- Kapasitet.
- Kundeinnsikt.

Det er i rutinemalen lagt opp til at det skal gis en samlet vurdering av om regnskapsførerselskapets evne til å avdekke hvitvaskingstilfeller ansees som lite tilfredsstillende, tilfredsstillende eller god. Det er ikke trukket noen slike konklusjoner, noe som gjør det vanskelig å iverksette riktige tiltak i antihvitvaskingsarbeidet.

Basert på det som fremgår ovenfor, mener Finanstilsynet at den virksomhetsinnrettede risikovurderingen i for liten grad er tilpasset virksomheten som drives i Meløy Økonomisenter AS.

Ettersom regnskapsførerselskapet har en mangelfull vurdering av trusler og sårbarheter som kan påvirke risikoen for å bli brukt som ledd i hvitvasking eller terrorfinansiering, mener Finanstilsynet at regnskapsførerselskapet ikke har gjennomført en virksomhetsinnrettet risikovurdering etter de krav som følger av hvitvaskingsloven § 7. Det er konstatert brudd på regnskapsførerselskapets plikter etter hvitvaskingsloven §7.

2.1.3 Egnede tiltak for å forstå kundens eierskaps- og kontrollstruktur

Det følger av hvitvaskingsloven § 13 første ledd at rutinen må angi at det skal gjennomføres egnede tiltak for å forstå kundens eierskaps- og kontrollstruktur. Tiltakene skal dokumenteres. Dette er ikke omtalt i regnskapsførerselskapets rutinebeskrivelser.

Daglig leder opplyste under tilsynet om at deres kunder i det alt vesentlige har enkle og oversiktlige eierforhold. Fravær av et slikt punkt i rutinen vil imidlertid etter Finanstilsynets syn gi en økt risiko for at dette forholdet ikke undersøkes dersom et slikt tilfelle skulle oppstå, og at viktig informasjon utelates.

Finanstilsynet anser mangelen i rutinen som et brudd på regnskapsførerselskapets plikter etter hvitvaskingsloven § 13 første ledd.

2.1.4 Kundetiltak utført av tredjepart

Rapporteringspliktige kan i sin kontroll av oppdragsgiver legge til grunn enkelte kundetiltak utført av tredjepart.

Det følger av hvitvaskingsloven § 22 at rutinen må angi hvilke tredjeparter som er relevante. Skriftlig avtale med tredjepart må foreligge, der tredjeparten forsikrer at de overholder hvitvaskingsregelverket.

I rutinens kapittel 6 er det under avsnittet «*Rutine for etablering av kundetiltak*» henvist til to dokumenter i KS-Komplett:

- Dokument 2.4.3.6 «*Registrering av opplysninger om kunde - fysisk person*».
- Dokument 2.4.3.7 «*Registrering av opplysninger om kunde -juridisk person*».

I disse dokumentene skal det angis om kontrollen er utført av andre. I rutinen mangler det imidlertid en presisering om at kundetiltak som skal benyttes må være utarbeidet av tredjepart som regnskapsførerselskapet har avtale med.

Daglig leder opplyste om at det så langt ikke hadde vært aktuelt å benytte tredjepart til gjennomføring av kundetiltak.

2.1.5 Kundetiltak og løpende oppfølging

For at regnskapsførerselskapet skal kunne bidra til bekjempelse av hvitvasking og terrorfinansiering, er det sentralt at pliktene i hvitvaskingsloven kapittel 4 om kundetiltak og løpende oppfølging oppfylles. For å sikre dette, må det foreligge skriftlige rutiner som angir hvilke kundetiltak som skal gjennomføres og konkret hvordan disse skal gjennomføres. Slike rutiner er fastsatt i dokumentet «*Rutine for å forebygge og avdekke hvitvasking og terrorfinansiering*».

Risikoklassifisering av enkeltoppdrag

Det følger av hvitvaskingsloven § 9 at rapporteringspliktige skal gjennomføre kundetiltak og løpende oppfølging på grunnlag av en vurdering av risiko for hvitvasking og terrorfinansiering. Risikoen skal vurderes ut fra blant annet kundeforholdets formål, mengden kundemidler som skal inngå i kundeforholdet, transaksjoners størrelse og regelmessigheten og varigheten av kundeforholdet.

For dette formålet kan rapporteringspliktige utarbeide standardiserte risikoprofiler for kundene basert på virksomhetens risikovurdering etter hvitvaskingslovens § 7 og kriteriene nevnt i avsnittet ovenfor.

Det fremgår av den oppdragsoversikten Finanstilsynet har mottatt at av 307 oppdrag er 264 klassifisert med middels risiko. Ingen oppdrag er klassifisert til å ha høy risiko, selv om regnskapsførerselskapet har relativt mange oppdrag innenfor risikoutsatte bransjer. Begrunnede risikovurderinger er derfor etter Finanstilsynets syn særdeles viktig. Oppdrag innenfor risikoutsatte bransjer utgjør 89 av totalt 307 oppdrag, eller ca. 29 %.

Alle de fire oppdragene Finanstilsynet kontrollerte under tilsynet var klassifisert med middels risiko. For alle oppdragene manglet det en begrunnelse for den fastsatte risikoklassifiseringen.

Finanstilsynet anser manglende begrunnelse av risikoklassifisering som et brudd på regnskapsførerselskapets plikter etter hvitvaskingsloven § 9.

Løpende oppfølging

Det følger av hvitvaskingsloven § 24 at kundeforholdet skal følges opp løpende. Oppfølgingen skal blant annet omfatte overvåking av at transaksjoner som utføres i kundeforholdet er i samsvar med den rapporteringspliktiges innhentede opplysninger om kunden, kundens virksomhet og risikoprofil, midlenes opprinnelse og kundeforholdets formål og tilsiktede art.

Av regnskapsførerselskapets rutine fremgår at ved lav og normal risiko skal sist foreliggende kundetiltaksskjema gjennomgås og vurderes, normalt årlig, fortrinnsvis som en del av den overordnede interne kontrollen på oppdragsnivå.

For alle de kontrollerte enkeltoppdragene var opplysninger om kunden med relevans til hvitvaskingsloven dokumentert i KS-Komplett skjemaet «*Registrering av opplysninger om kunde*». Disse skjemaene var datert:

Oppdrag	Datering av skjema
A	6. januar 2020
B	25. november 2019
C	24. november 2019
D	21. desember 2020

Den løpende oppfølgingen av hvitvaskingsregelverket viser for de fire oppdragene følgende:

Oppdrag:	Risiko-klassifisering.:	Løpende oppfølging dokumentert i:	Tidspunkt for oppfølging:	Kommentarer:
A	Middels	KS-Komplett skjemaet « <i>Kvalitetskontroll-planlegging og gjennomføring</i> »	06.01.2020	Det fremgår som eget punkt på kontrollskjemaet at rutiner i henhold til hvitvaskingsrutinen er fulgt opp, men det er ikke angitt nærmere ved supplerende notat eller liknende hva som er kontrollert.
B	Middels	Kontrollrapport i Power Office	30.04.2020 og 30.04.2021	Det fremkommer ikke opplysninger om hvorvidt etterlevelse av hvitvaskingsloven er fulgt opp. Det er kun angitt at oppdragsansvarlig har foretatt kontroll (oppgave 90 900), uten at kontrollens innhold er spesifisert/dokumentert.
C	Middels	Utført rapport i Power Office	15.02.2020 og 15.02.2021	Det fremkommer ikke opplysninger om hvorvidt etterlevelse av hvitvaskingsloven er fulgt opp. Det er kun angitt at oppdragsansvarlig har foretatt kontroll (oppgave 90 900), uten at kontrollens innhold er spesifisert/dokumentert.
D	Middels	KS-Komplett skjemaet « <i>Kvalitetskontroll-planlegging og gjennomføring</i> »	08.07.2020	Det fremgår som eget punkt i kontrollskjemaet at rutiner i henhold til hvitvaskingsrutinen skal følges opp, men kontrollpunktet er ikke fylt ut.

Det fremgår av ovennevnte at regnskapsførerselskapet har lagt opp til en årlig kontroll av at hvitvaskingsregelverket etterleves, men det er loggført at slik kontroll er utført for kun ett av de kontrollerte oppdragene (oppdrag A). På dette oppdraget er imidlertid kontrollens omfang/innhold ikke dokumentert. For oppdrag B og C viser kontrollrapporten at oppdragsansvarlig har utført overordnet intern kontroll på oppdragsnivå, uten at det fremgår om denne kontrollen også omfatter etterlevelse av hvitvaskingsregelverket. For oppdrag D er etterlevelse av hvitvaskingsregelverket ført opp som et eget kontrollpunkt i kontrollskjemaet, men punktet er ikke fylt ut.

Basert på de forhold som fremgår overfor fremstår den løpende oppfølgingen av kundeforholdene etter Finanstilsynets vurdering som mangelfull, herunder at internkontrollen ikke har fungert som forutsatt.

Finanstilsynet anser mangelfull løpende oppfølging/internkontroll som et brudd på regnskapsførerselskapets plikter etter hvitvaskingsloven § 24 og 35.

2.2 Registrering i Enhetsregisteret

Det følger av regnskapsførerforskriften § 3-1 første ledd at regnskapsfører skal se til at det blir sendt melding til Enhetsregisteret når regnskapsfører påtar seg oppdrag og ved opphør av oppdrag.

Forut for tilsynet ble det innsendt en oversikt som viste at regnskapsførerselskapet hadde 307 regnskapsføringsoppdrag. Liste innhentet av Finanstilsynet den 13. mai 2021 fra Enhetsregisteret viste at regnskapsførerselskapet står registrert som regnskapsfører for 351 oppdragsgivere. Tilsvarende liste innhentet av regnskapsførerselskapet den 2. juni 2021 viste 343 oppdrag. Avviket mellom egen oppdragsoversikt og klientlisten fra Enhetsregisteret, hvor oppdrag ikke er ført opp på egen oppdragsoversikt, er forklart av regnskapsførerselskapet med følgende forhold:

- Nye kunder som er registrert i Enhetsregisteret, men ennå ikke startet.
- Oppdrag som er registrert i Enhetsregisteret, men som er vedtatt slettet.
- Oppdrag som er avviklet, men hvor man avventer sletting fordi regnskapsførerselskapet må ha en samtale med oppdragsgiver først.
- «Egne selskaper», selskaper som eies av daglig leder i regnskapsførerselskapet eller av nærstående til ansatte.

Daglig leder opplyste under tilsynet om at regnskapsførerselskapet har hatt mangelfulle rutiner for avregistrering av regnskapsføreroppdrag i Enhetsregisteret.

Finanstilsynet legger til grunn at det innføres en rutine som sikrer at det blir overensstemmelse mellom selskapets egen oversikt over regnskapsføreroppdrag og registreringen i Enhetsregisteret.

2.3 Risikostyring og internkontroll

Det følger av risikostyringsforskriften at autoriserte regnskapsførerforetak skal ha hensiktsmessige systemer for risikostyring og internkontroll. Forskriften pålegger foretaket løpende å vurdere hvilke vesentlige risikoer som er knyttet til virksomheten. Det skal minst en gang årlig foretas en gjennomgang av vesentlige risikoer for alle virksomhetsområder, og det skal foretas en systematisk gjennomgang av om foretakets risikostyring og internkontroll er tilstrekkelig til å håndtere identifiserte risikoer på en forsvarlig måte, jf. forskriftens § 6. Vurderingen som foretas skal dokumenteres, jf. § 8. Etter forskriftens § 10 skal styret sørge for at foretakets valgte revisor avgir en uavhengig bekreftelse til foretaket om at pålagte vurderinger er foretatt og dokumentert.

Finanstilsynet fikk forut for tilsynet fremlagt dokumentasjon som viste at det var foretatt en gjennomgang av selskapets internkontroll- og risikostyringssituasjon. Risikostyringsdokumentet var datert i januar 2020 og oppdatert i juni 2020. Under tilsynet har Finanstilsynet også mottatt en oversikt basert på en mal fra Power Office, hvor det er foretatt en vurdering av hva som er virksomhetskritiske risikoområder, sannsynlighet for at den enkelte risiko inntreffer, konsekvensen hvis risikoen inntreffer og om tiltak er iverksatt. Oversikten er datert 10. juni 2020.

Revisor har avgitt sin uavhengige bekreftelse 23. juni 2020.

I oversikten over virksomhetskritiske risikoområder er alle aktiviteter angitt med en kort frist, 10. juli 2020, og det er daglig leder som er ansvarlig for gjennomføring av alle aktiviteter. Det er også skjematisk angitt at alle tiltak er gjennomført. Finanstilsynet viser til at risikoen for at regnskapsførerselskapet ikke oppfyller kravene i hvitvaskingsloven i oversikten er satt til lav, og at det er angitt at tiltak ikke er nødvendig. Dette til tross for at Finanstilsynet har avdekket flere svakheter i tilknytning til hvitvaskingsregelverket, jf. avsnitt 2.1 ovenfor.

Etter Finanstilsynets mening er det ikke foretatt en fullstendig og reell gjennomgang av alle vesentlige risikoområder i virksomheten. Skjemaet som er benyttet er i all hovedsak basert på standardformuleringene i Power Office-malen uten noen selskapstilpasning, og bør etter Finanstilsynets mening bedre tilpasses den faktiske risikosituasjonen i selskapet på vesentlige områder. Dette må klart fremkomme av den dokumentasjonen som blir utarbeidet, og det må også fremkomme hvilke tiltak som vil bli satt i verk og når tiltakene skal være gjennomført.

2.4 Betalingsoppdrag

Det følger av regnskapsførerloven § 2 andre ledd, jf. GRFS punkt 5.7.1 at det bør innføres rutiner for arbeidsdeling når regnskapsførerselskapet påtar seg betalingsoppdrag for sine oppdragsgivere, slik at ikke samme person i regnskapsførerselskapet både kan registrere og godkjenne en utbetaling. Arbeidsdelingen kan skje internt i regnskapsførerforetaket eller mellom regnskapsførerforetaket og oppdragsgiver.

Daglig leder opplyste om at oppdragsgiver alltid godkjenner fakturaer/øvrige betalinger, men at det i regnskapsførerselskapet ikke er etablert arbeidsdeling mellom den som registrerer i regnskapssystemet og den som utfører betalingen. Dette er samme person, som oftest regnskapsmedarbeider på oppdraget.

Finanstilsynet vil anbefale at regnskapsførerselskapet vurderer om det skal etableres en arbeidsdeling i selskapet for de oppdrag hvor regnskapsførerselskapet har påtatt seg å utføre betalinger for oppdragsgiveren.

3 Regnskapsførerforetakets utøvelse av regnskapsføreroppdrag

Under beskrives utførelsen av gjennomgåtte regnskapsføreroppdrag og om det er etablert organisasjon, rutineopplegg og intern kontroll i forhold til kravene i regnskapsførerloven, herunder kravet til god regnskapsføringsskikk, jf. § 2 andre ledd. Den rettslige standarden «*God regnskapsføringsskikk*» utfylles av standarder utarbeidet av Regnskap Norge, Den norske Revisorforening og Økonomiforbundet.

Fire oppdrag ble kontrollert for å gjennomgå oppdragsdokumentasjon og annen dokumentasjon som regnskapsførerselskapet utarbeider for oppdragsgiverne (oppdrag A, B, C og D). Gjennomgangen

baserte seg i det alt vesentlige på oppdragsdokumentasjonen for 2019. Det er benyttet medarbeider på alle oppdragene. Ingen av oppdragene har valgt revisor.

Ved gjennomgang av enkeltoppdrag ble følgende forhold kontrollert:

- Årsregnskap med vedlegg.
- Skattemelding med vedlegg.
- Oppdragsavtale med eventuelle vedlegg og fullmakter.
- Kundetiltak på oppdragsnivå etter hvitvaskingsregelverket.
- Fremdriftsoversikt.
- Dokumentasjon av vurdering av oppdragsgivers interne rutiner.
- Dokumentasjon av gjennomført kvalitetskontroll, herunder overordnet intern kontroll på oppdragsnivå og kontroll av medarbeiders oppdragsutførelse.
- Saldobalanse, avstemminger og underliggende dokumentasjon av balansekontouer per 31.12.
- Eventuell kommunikasjon med oppdragsgiver om uregelmessigheter i oppdraget.
- Perioderapport og periodiske avstemminger for en valgt periode.

Gjennomgang av de fire kontrollerte oppdragene viste enkelte avvik i forhold til de krav som stilles i regnskapsførerloven, herunder god regnskapsføringsskikk, og annen relevant lovgivning. Det gis i det etterfølgende en beskrivelse av områdene hvor det ble konstatert mangler.

3.1 Avstemminger

Det følger av regnskapsførerloven § 2 andre ledd, jf. GRFS punkt 5.9.3 at samtlige kontoer i balansen skal være avstemt og dokumentert før endelig årsregnskap utarbeides. Tilsvarende gjelder for resultatkontoer dersom det vurderes som vesentlig for å sikre et riktig regnskap. Det følger også av bokføringsloven § 11 første ledd at ved utarbeidelse av årsregnskap skal det foreligge dokumentasjon for alle balanseposter med mindre de er ubetydelige. Bokføringsforskriften kapittel 6 gir ytterligere detaljer om hva som skal dokumenteres.

Av regnskapsførerloven § 2 andre ledd, jf. GRFS punkt 5.8.3.4 følger det at avstemminger, herunder også underliggende dokumentasjon og forklaringer på eventuelle avvik, skal dokumenteres slik at de kan etterprøves.

I alle de fire kontrollerte oppdragene ble det avdekket mindre mangler i avstemmingene i forbindelse med årsoppgjøret, mens det for to av oppdragene ble avdekket mindre mangler i de periodiske avstemmingene. Manglene er nærmere beskrevet i den tidligere tilsendte tilsynsrapporten.

Felles for alle oppdragene var at det ikke forelå dokumentasjon som bekreftet at det var foretatt avstemming av vesentlige resultatposter som vurderes som vesentlige for å sikre et riktig regnskap, jf. GRFS punkt 5.9.3, men Finanstilsynet har merket seg at det er sendt perioderapporter til oppdragsgiver hvor det er foretatt analyse av resultatregnskapet. For oppdrag C var det også fremlagt dokumentasjon for periodisert forsikringspremie.

Finanstilsynet legger til grunn at regnskapsførerselskapet etablerer rutiner som sikrer at alle betydelige balansekontouer og vesentlige resultatkontouer blir avstemt og dokumentert slik at de kan etterprøves.

3.2 Øvrige forhold

Oppdrag C

Kvalitetskontroll

I «*Utførtrapport*» er det angitt at det er foretatt kontroll ved oppdragsansvarlig for 2019. Det er i rapporten ikke skilt på overordnet intern kontroll på oppdragsnivå og kontroll av medarbeider. Det fremkommer ikke av rapporten hva som er kontrollert av punkter i henhold til kravene i GRFS punkt 7.1. Dokumentasjon av denne kontrollen er således ikke fullstendig.

Oppdrag D

Gjennomgang av oppdragsgivers interne rutiner

Det er foretatt en gjennomgang av oppdragsgivers interne rutiner. KS-Komplett skjemaet «*Sjekkliste kundens interne rutiner*», er benyttet. De aktuelle punktene er utfylt med kommentarer. Skjemaet er opprinnelig fylt ut 1. desember 2019 og er oppdatert 11. desember 2020. Det er i skjemaet påpekt følgende svakheter:

- Manglende og uregelmessige rutiner knyttet til behandling av kontanter, levering til bank og telling.
- Svakheter ved mottagelse av inngående fakturaer. Fakturaer sendes til to e-poster, to personer. Ofte må man lete etter fakturaer.
- Oppdragsgiver betaler selv, men gjør dette stort sett etter forfall med betalingspåminnelse som konsekvens.
- Enkelte betalingstransaksjoner mangler grunnlaget, kopier må innhentes.
- Uregelmessig bruk av skattetrekkskonto. Tatt opp med kunden flere ganger. Fra juli 2020 er det regelmessig bruk av skattetrekkskonto. Oppfølging videre.
- Mangler OTP til en ansatt.

Det er ikke fremlagt dokumentasjon som viser at manglende etterlevelse av rutiner/mangler fra oppdragsgiver er tatt opp skriftlig i e-post, i brev eller i perioderapport, til tross for manglene angitt ovenfor.

Oppdragsavtale

Regnskapsførerselskapet ved oppdragsansvarlig har underskrevet oppdragsavtale datert 4. desember 2020. Avtalen er signert elektronisk av oppdragsgiver 21. desember 2020. Daglig leder har ikke delegert fullmakt til de oppdragsansvarlige, og det mangler således et formelt grunnlag for at disse skal kunne binde regnskapsførerselskapet overfor oppdragsgivere.

Kvalitetskontroll

Det er i KS-Komplettskjemaet «*Kvalitetskontroll - Planlegging og gjennomføring*» loggført at det er foretatt overordnet intern kontroll på oppdragsnivå. Kontrollen er utført 21. desember 2019 av oppdragsansvarlig. I oversikten mangler kontrollpunktet «*Avstemminger utføres og dokumenteres tilfredsstillende*», som er et krav etter GRFS punkt 7.1.

Finanstilsynet legger til grunn at daglig leder sørger for å etablere en internfullmakt, dersom noen av de autoriserte regnskapsførere skal signere oppdragsavtaler uten å ha registrert signaturrett for selskapet i Enhetsregisteret. Finanstilsynet legger også til grunn at regnskapsførerselskapet justerer sine rutiner slik at alle kontrollpunkter i GRFS 7.1 dokumenteres gjennomført.

4 Finanstilsynets konklusjon

Autorisasjonsordningen for regnskapsførere ble innført for å øke og sikre kvaliteten på regnskapene og rapportene som blir levert til oppdragsgiverne og andre brukere av regnskapet, herunder offentlige myndigheter. Regnskapspliktige som setter bort sitt regnskap til autoriserte regnskapsførere skal kunne ha tillit til at oppdraget blir utført i samsvar med god regnskapsføringsskikk og at regnskap og rapporter har god fagmessig kvalitet.

Finanstilsynets tilsyn avdekket enkelte brudd på regnskapsførerloven, herunder god regnskapsføringsskikk, samt annen lovgivning. Det var særlig mangler i regnskapsførerselskapets etterlevelse av hvitvaskingsregelverket, det vises til punkt 2.1 og 5. For øvrige forhold vises til de punktene som er tatt opp overfor.

Finanstilsynet forutsetter at det settes i verk tiltak for å rette opp i de feil og mangler som ble konstatert under tilsynet og som fremgår av dette brevet, samt sørger for å etablere rutiner som sikrer at alle krav som stilles etter regnskapsførerregelverket, herunder god regnskapsføringsskikk, blir oppfylt og at disse etterleves. Når det gjelder mangler ved regnskapsførerselskapets etterlevelse av hvitvaskingsregelverket, vises det til punkt 5 under.

5 Ileggelse av overtredelsesgebyr

5.1 Rettslig grunnlag

Overtredelsesgebyr kan ilegges for brudd på en rekke plikter etter hvitvaskingsregelverket, herunder bestemmelsene knyttet til risikovurderinger, rutiner, utførelsen av kundetiltak samt undersøkelse og rapportering. Hvilke overtredelser og hvordan overtredelsesgebyret skal beregnes følger av hvitvaskingsloven §§ 49 og 50, som lyder:

"§ 49. Overtredelsesgebyr

(1) Dersom rapporteringspliktige eller noen som har handlet på vegne av et rapporteringspliktig foretak, har overtrådt §§ 6 til 8, kapittel 4, §§ 25, 26, 27, 28, 30, 35, 36, 39, 42, forskrift gitt i medhold av disse bestemmelsene eller forskrift gitt i medhold av § 52, kan tilsynsmyndigheten ilegge den rapporteringspliktige overtredelsesgebyr.

Overtredelsesgebyr kan ilegges rapporteringspliktige foretak selv om ingen enkeltperson har utvist skyld. [...]

[...]

(4) Rapporteringspliktige som nevnt i § 4 første ledd bokstav d, f, l, m og o, annet og femte ledd, kan ilegges overtredelsesgebyr på inntil 9 millioner kroner. [...]

[...]

§ 50. Vurderingsmomenter for forbud mot å ha ledelsesfunksjon og vedtak om overtredelsesgebyr

Ved vurderingen av om det skal [...] ilegges overtredelsesgebyr etter § 49, skal det blant annet tas hensyn til

- a) overtredelsens grovhet og varighet*
- b) overtrederens grad av skyld*
- c) overtrederens økonomiske evne*
- d) den rapporteringspliktiges risikovurderinger etter § 7 og rutiner etter § 8*
- e) fordeler som er oppnådd eller kunne ha vært oppnådd ved overtredelsen*
- f) om tredjeparter er påført tap*
- g) graden av samarbeid med myndighetene*

h) eventuelle tidligere overtredelser av hvitvaskingsloven eller forskrifter med hjemmel i loven

De samme momentene skal hensyntas ved utmålingen av overtredelsesgebyr."

På bakgrunn av rettspraksis legger Finanstilsynet til grunn at det ved ileggelse av overtredelsesgebyr overfor foretak stilles krav om at den eller de som har opptrådt på vegne av foretaket, har utvist alminnelig uaktsomhet. Skyldkravet kan oppfylles ved anonyme og kumulative feil.

Vedtak om ileggelse av overtredelsesgebyr vil bygge på en helhetsvurdering. Vurderingen skal inkludere konkrete vurderinger av relevante momenter i hvitvaskingsloven § 50. Listen over vurderingsmomenter er ikke uttømmende og angir ikke hvilken vekt de ulike momentene skal ha i helhetsvurderingen.

5.2 Finanstilsynets vurdering

Et velfungerende system for å avdekke og forebygge hvitvasking og terrorfinansiering forutsetter god etterlevelse fra de rapporteringspliktiges side. Det er viktig for tilliten til hvitvaskingsregelverket og de rapporteringspliktige at brudd på regelverket oppdages og sanksjoneres. Bruk av overtredelsesgebyr innebærer at tilsynsenhetene ikke oppnår økonomiske fordeler av manglende etterlevelse av lovkrav, og vil ha en viktig allmennpreventiv virkning.

Tilsynet avdekket brudd på regnskapsførerselskapets plikter etter hvitvaskingsregelverket. Dette omfatter følgende:

- Manglende skriftlig rutine frem til 2019.
- Manglende styrebehandling av rutinene for 2019 og 2020.
- Ufullstendig virksomhetsinnrettet risikovurdering.
- Manglende rutine for vurdering av eierskaps- og kontrollstruktur.
- Ufullstendige kundetiltak og løpende oppfølging, herunder at valgt risikovurdering på oppdragsnivå ikke var begrunnet.

Samtlige plikter som er brutt kan sanksjoneres etter hvitvaskingsloven § 49.

Når det gjelder overtredelsenenes grovhet, legger Finanstilsynet til grunn at det skal ses hen til overtredelsenens karakter. Bestemmelsene om både virksomhetsinnrettet risikovurdering, rutiner og etterlevelsen av disse er helt grunnleggende for å etterleve hensynet bak hvitvaskingsregelverket om å forebygge og avdekke hvitvasking og terrorfinansiering. Manglende skriftlig rutine før 2019 og de påpekte mangler i den virksomhetsinnrettede risikovurderingen er hver for seg alvorlige mangler. I tillegg foreligger det ytterligere mangler ved regnskapsførerselskapets rutiner og manglende utførelse av plikter på oppdragsnivå. Samlet sett er manglene grove.

Når det gjelder overtredelsenenes varighet, viser Finanstilsynet til at den nye hvitvaskingsloven trådte i kraft 15. oktober 2018 og at tilsynet fant sted i slutten av mai 2021. Regnskapsførerselskapet har derfor hatt lang tid til å innrette seg etter ny hvitvaskingslov. Finanstilsynet viser for øvrig til at de pliktene som er brutt og som danner grunnlag for gebyr i hovedsak også fulgte av 2009-loven. Situasjonen er derfor at regnskapsførerselskapets pliktbrudd har pågått i lang tid.

Om grad av skyld, må det forutsettes at regnskapsførerselskaper setter seg inn i regelverk som gjelder for virksomheten. Hvitvaskingsloven er et sentralt regelverk der regnskapsførere skal ivareta viktige samfunnsmessige interesser. Gjennom regnskapsførerloven er regnskapsførerselskapet

underlagt regelverk som skal sikre styring og kontroll av risiko og oppdragsutførelse. Dette innebærer at regnskapsførerselskapet er godt kjent med alminnelige prinsipper for risikostyring og internkontroll, som også er de som gjelder for styring og kontroll av risikoen etter hvitvaskingsloven. For at denne risikoen skal håndteres på forsvarlig måte i samsvar med hvitvaskingsloven, må regnskapsførerselskapet ha oppmerksomhet rettet mot dette området, prioritere arbeidet og sette av tilstrekkelige ressurser.

Finanstilsynet mener at dette ikke har vært situasjonen i regnskapsførerselskapet. Regnskapsførerselskap forventes å ha rutiner og treffe systematiske tiltak for å kunne oppfylle de regulatoriske kravene for hvordan virksomheten og dets medarbeidere skal gjennomføre nødvendige tiltak for å oppfylle kravene. Videre skal styret påse at virksomheten er gjenstand for betryggende kontroll. Etter Finanstilsynets vurdering er styrets manglende oppfølging av hvitvaskingsloven uaktsomt. Finanstilsynet mener likevel at det kan ha sviktet på flere nivåer i foretaket.

Videre er det Finanstilsynets oppfatning at manglende gjennomføring av forpliktelser etter hvitvaskingsloven av 2009, som selskapet har vært underlagt i flere år, øker graden av selskapets skyld.

5.3 Vedtak

På bakgrunn av en helhetlig vurdering av de forhold som ble avdekket under tilsynet, hensyntatt overtredelsenes art og omfang, regnskapsførerselskapets skyldgrad og økonomiske evne, har Finanstilsynet fattet følgende vedtak:

Meløy Økonomisenter AS plikter å betale et gebyr på kroner 40 000 (førtitusen) for overtredelse av § 7, § 8, §9, § 13 første ledd, §22, § 24 og § 35 i lov om tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering, jf. § 49, jf. § 50. Overtredelsesgebyret tilfaller statskassen.

Dette vedtaket kan påklages innen tre uker etter at vedtaket er mottatt. Klage sendes Finanstilsynet. Klageinstans er Finansdepartementet. Forvaltningsloven §§ 18 og 19, om partenes adgang til å gjøre seg kjent med sakens dokumenter, gjelder. Det kan søkes om utsatt iverksetting av vedtaket, jf. forvaltningsloven § 42.

Overtredelsesgebyrer innkreves av Skatteetaten ved Statens innkrevingsentral. I tilfeller der vedtaket ikke påklages, vil Statens innkrevingsentral sende krav om betaling umiddelbart etter klagefristens utløp. I tilfeller der vedtaket påklages, sendes kravet etter at klagen er avgjort av Finansdepartementet. Statens innkrevingsentralens frist for betaling er tre uker etter at faktura er sendt.

For Finanstilsynet

Anne Merethe Bellamy
direktør

Anders Hole
seksjonssjef

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevne signaturer.